

hapinieuws

mei 2026 | jaargang 47

#1

Een arts die zijn patiënten begrijpt

ISAK BEHAALDE ZIJN DIPLOMA GENEESKUNDE

en wil als arts van betekenis zijn voor
de mensen in Papua

> lees verder op pagina 5

Verder in deze editie:

ALUMNUS EDO MOTE

ziet hoe computer-
vaardigheden deuren
openen

AMBASSADEUR MARC ARGELLOO

over de unieke natuur van
Papua en haar kwetsbare
toekomst

COLOFON

Hapinnieuws wordt 3x per jaar uitgebracht.

REDACTIE Sophie Wijsenbeek-Schreurs, Wietse Tolsma

FOTO'S Papua Mandiri Sentosa, Dominggas, Isak, Kaka Lee, Ron van der Stappen, Jaap Timmer, Marc Argeloo
VORMGEVING & DRUKWERK Bredewold communicatievormgevers, Wezep

HAPIN – PAPUA SUPPORT FOUNDATION

Joseph Haydnlaan 2a
3533 AE Utrecht
info@hapin.nl
NL66 TRIO 0321 0888 32
030-234 00 12

BESTUUR

Voorzitter – Yvonne Carels
Penningmeester – Reinoud van der Baan
Secretaris – Andrea Koomen
Leden – Moni Hanasbei, Muaha
Tatipata-Ireeuw, Samuël Itaar,
Wietse Tolsma

STAF

Medewerker Programma's en
Communicatie – Sophie Wijsenbeek-
Schreurs
Medewerker Financiën en Projecten –
Vera Wesseling-Van der Linde

Vrouwenteam komt gevluchte dorpelingen te hulp

Wist u dat er in Papua sinds 2018 een enorm aantal mensen op de vlucht is? Human Rights Monitor spreekt van ruim 105.000 IDP's: Internal Displaced Persons per 1 januari 2026. Een kille benaming voor evenzoveel opgejaagde, getraumatiseerde mensen.

Gevlucht voor het geweld tussen leger en opstandelingen dat hun dorpen teistert, de soldaten die hun scholen en kerkgebouwen als commandoposten gebruiken en hun tuinen verwoesten. Ze zoeken veiligheid in het bos of in de tientallen over het land verspreide, geïmproviseerde kampen. Soms al jaren. Niet gezien, niet erkend, nauwelijks voedsel, kleding of medicijnen. *Hapin ontving een bijzonder verzoek dat we niet onbeantwoord mogen laten. Namen en locaties kunnen we om veiligheidsredenen niet noemen. We vragen uw begrip.*

In een van deze vluchtelingenspots verblijven sinds 2021 bijna 3000 mensen. Hun dorpen, bossen en tuinen, niet eens zo ver weg, zijn verboden gebied. En het is er gevaarlijk. Het leger en de opstandelingen jagen er op elkaar. Militairen, camera's en drones houden de mensen in het provisorische kamp in de gaten. Het regenwoud wordt er gekapt om plaats te maken voor uitgestrekte palmolieplantages en mijnbouw.

Een deskundige en gemotiveerde groep vrouwen ontfermt zich over hen en organiseert op bescheiden schaal psycho-sociale - en weerbaarheidstrainingen. Dat moet vooral doorgaan. Maar het belangrijkste op dit moment is dat de vluchtelingen eigen financiële middelen genereren. Er is een mooi en doordacht plan om boeren en vissers uit de omgeving te betrekken bij het opzetten van een distributieketen die een of meer verkooppunten (kiosken) bij de opvanglocatie kunnen voorzien van vis, groenten en andere producten. Van de opbrengsten betalen de vrouwen de schoolgelden voor de kinderen, medische en sociale hulp en eigen voedsel. Maar het belangrijkste is dat het plan bijdraagt aan een positief zelfbeeld en besef van menselijke waardigheid voor mensen die alles hebben moeten achterlaten en in grote onzekerheid over hun toekomst leven.

Helpt u deze vrouwen?

Voor de uitvoering van dit plan is € 3.500 nodig. Het is bedoeld voor de transportkosten van de bevoorrading van de kiosken (de afstanden zijn groot en de toegankelijkheid is moeilijk), de sociale trainingen voor de vrouwen en onderwijs in ondernemerschap. Geven kan door de QR-code te scannen met uw smartphone, per overschrijving naar NL66 TRIO 0321 0888 32 o.v.v. 'vrouwenteam Papua' of een donatie via de website.

Ontmoet Dominggas (28): studente beeldende kunst

Voor Dominggas zijn de culturele tradities van haar voorouders de kern van wie ze is – én wil worden. Ze volgt een bacheloropleiding Beeldende kunst en Vormgeving aan de universiteit in Jayapura.

Wie is Dominggas?

Dominggas groeide op in een eenvoudig gezin in Papua. Haar vader is overleden, haar moeder zorgt voor het gezin. Samen met haar twee oudere broers en jongere zus probeert ze het hoofd boven water te houden. De oudsten dragen bij aan de dagelijkse kosten van levensonderhoud, de jongste zoekt werk.

Intussen zet Dominggas alles op alles om haar dromen waar te maken en ze bruist van de toekomstplannen. Ze volgt een bacheloropleiding Beeldende kunst en Vormgeving aan ISBI Tanah Papua in Jayapura.

Na haar studie wil Dominggas graag een masteropleiding volgen, om uiteindelijk haar eigen studio te kunnen openen. Daarmee wil ze niet alleen haar eigen toekomst vormgeven, maar ook werkgelegenheid creëren voor andere Papua's. Creativiteit als motor voor zelfstandigheid – dát is haar drive en visie.

Dominggas zit niet stil. Ze is actief als penningmeester bij de Indonesia Art Movement (IAM), doet mee aan onderzoeksprojecten van docenten en steekt ook nog de handen uit de mouwen in de wereld om haar heen. Haar hart ligt bij de gemeenschap – en bij de grote waarde en kracht van cultureel erfgoed. Want patronen, klanken, kleurgebruik en technieken zijn niet zomaar esthetiek: ze vertellen waar je vandaan komt, en wie je bent. Dominggas wil de Papua-cultuur levend houden en doorgeven aan een nieuwe generatie.

Bijdragen aan de opleiding van Dominggas?

€ 2.000 wordt gebruikt voor collegegeld, boeken en leefkosten voor 4 semesters. Geven kan via NL66 TRIO 0321 0888 32 o.v.v. 'Dominggas', via de website of de QR-code hiernaast.

Rondreizende computertrainingen Merauke – dorp Sota (2026)

De havenstad Merauke is sinds 2023 de hoofdstad van de provincie Zuid-Papua. De stad groeit snel en trekt veel jongeren uit omliggende dorpen aan op zoek naar werk. Tegelijk verandert er iets anders mee: voor steeds meer banen en kansen is het belangrijk dat je met een computer kunt werken. Dat klinkt misschien vanzelfsprekend, maar voor veel jongeren en dorpsbewoners is het bijna een onoverkomelijk hoge drempel.

Zonder digitale basisvaardigheden blijven deuren dicht. Niet alleen in het bedrijfsleven, maar ook bij (overheids)banen, terwijl juist die plekken belangrijk zijn om invloed te kunnen uitoefenen op de leefomstandigheden van je gemeenschap.

In 2025 werd dit pijnlijk zichtbaar bij de z.g. ambtenarentoets. Tienduizenden mensen meldden zich aan, maar relatief weinig inheemse Papua's slaagden. In de evaluaties kwam een probleem naar voren dat onze partner Edoardo Mote al jaren benoemt: veel kandidaten denken vaak te makkelijk over de toets en bereiden zich onvoldoende voor. Dat geeft frustratie en boosheid bij die jonge mensen die de toets niet halen. Er ontstonden onlangs zelfs protesten in Merauke, omdat ze zich niet gehoord voelden. Ze vroegen om eerlijkere kansen. Maar zelfs na aanpassing van de toetseisen, waren de resultaten nog vaak onvoldoende.

Daarom komt het team van onze partner Papua Mandiri Sentosa in 2026 terug met een praktische, laagdrempelige computertraining in Sota. Geen ingewikkelde theorie, maar oefenen met wat je direct nodig hebt: documenten maken in MS Word, eenvoudige administratie, werken met bestanden en mappen en leren presenteren. Ook besteden ze aandacht aan digitale veiligheid, zodat de deelnemers beter begrijpen hoe ze hun persoonlijke gegevens kunnen beschermen.

Edoardo Mote, initiatiefnemer van Papua Mandiri, kiest bewust voor Sota omdat de vraag naar digitale basisvaardigheden hier groot is, terwijl toegang tot computeronderwijs beperkt is. Sota ligt bovendien op een plek waar jongeren vaak naar Merauke trekken om werk te zoeken. Als je dan niet kunt typen, geen formulier kunt invullen of geen document kunt maken, maak je geen schijn van kans op een baan.

Met € 1.800 maken we deze trainingsronde mogelijk. Dit bedrag is nodig voor het vervoer van het team, internet/communicatie, elektriciteit, eenvoudige voorzieningen tijdens de trainingsdagen en vergoedingen per training voor de docenten. Zo kunnen deelnemers in Sota echt stappen zetten richting zelfstandigheid en betere kansen op werk of vervolgopleiding.

Wilt u bijdragen?

Dat kan via onze site of per overschrijving naar NL66 TRIO 0321 0888 32 t.n.v. Stichting Hulp aan Papua's in Nood o.v.v. "Opleiding Merauke – Sota".

Isak Runaweri afgestudeerd als arts

In Papua is er behoefte aan artsen die de taal van de bevolking spreken, de mensen begrijpen en zo vertrouwen winnen. Dat is precies wat Isak motiveerde om geneeskunde te gaan studeren aan de Universitas Cenderawasih in Jayapura. Sinds 2023 ontvangt Isak een studiebeurs van Hapin.

Isak heeft er hard voor moeten werken, maar in november was hij klaar met zijn opleiding voor basisarts. Zijn klinische stages in de huisartsenpoli en de psychiatrie leerden hem veel.

Een ontmoeting met een psychiatrische patiënt raakte hem diep. De jongen was, net als Isak, ook jong wees en om iets te bereiken te veel van zichzelf had gevraagd. Als Papua moet je vaak extra hard knokken om verder te komen. Dokter en patiënt begrepen elkaar dus heel goed. Als dokter gaat het niet om kennis alleen, maar ook om nabijheid en begrip, vindt Isak.

De overheid schrijft voor dat na het afstuderen als basisarts nog een intensief programma van een jaar wordt gevolgd. Een half jaar in een gezondheidskliniek en de tweede helft in een ziekenhuis. Isak is van plan dit programma op Biak te doen. Hij komt er vandaan. Hij krijgt dan ook een salaris en kan dichtbij huis ervaring opdoen.

Na afronding van dit programma mag Isak zich algemeen arts noemen. Maar zijn ambities gaan verder. Hij zou zich graag specialiseren tot gynaecoloog, met aandacht voor de gezondheid van vrouwen en gezinnen. De overheid verstrekt de laatste tijd meer studiebeurzen voor een dergelijk vervolgtraject.

Namens Isak willen we u hartelijk bedanken voor de steun die u hem heeft gegeven. Zijn hartenwens is werkelijkheid geworden en Papua krijgt er een dokter met een hart bij!

Tentoonstelling Tijd voor Papoea - Wereldmuseum Leiden

Er is lang naar deze tentoonstelling uitgekeken. En nu is het zover. Tijd voor Papoea!

Wereldmuseum Leiden toont de nieuwe tentoonstelling Tijd voor Papoea: een indrukwekkende presentatie van 400 topstukken, geselecteerd uit 's werelds grootste Papoea-collectie uit het westen van Nieuw-Guinea. De collectie, deels gevormd in de koloniale periode, vraagt om benadering met context, historische verbondenheid en verantwoordelijkheid. Tijd voor Papoea bouwt daarop voort door de traditionele én actuele betekenis te laten zien van deze objecten. Het is voor het eerst in zestig jaar dat deze collectie zo breed wordt getoond en historische objecten worden samengebracht met hedendaagse kunst en stemmen uit Papoea en de Nederlandse diaspora. De tentoonstelling belicht Papoea's rijke kunst- en maaktradities die de kunstgeschiedenis wereldwijd diep hebben beïnvloed en ook vandaag van grote betekenis zijn. Met bijdragen van Nederlandse Papoea's, Papoea-filmmakers en hedendaagse kunstenaars, focust de presentatie op het huidige West-Papoea.

Tijd voor Papoea is tot 3 januari 2027 te zien in Wereldmuseum Leiden. De tentoonstelling is beschikbaar in Nederlands en Engels. Voor tickets en meer informatie: leiden.wereldmuseum.nl

De Flatmarkt van Aletta en Issaka

Al 10 jaar runt Aletta Bouare een bescheiden 'marktje' in haar flat in Amsterdam. Aletta verkoopt samen met haar man, overtollig huisraad, 2e hands kleding en wat niet al. Ze kreeg toestemming van de huismeester om de spulletjes in de hal van de flat op tafeltjes uit te stallen. Een kinderfietsje, kleding, linnengoed, schoenen, kerstballen, noem maar op. Ze is beduusd van het succes. De markt, die ze tot 'Flatmarkt' heeft gedoopt, is een gezellige ontmoetingsplek voor bewoners geworden. Over de bestemming van de opbrengst van de maandelijkse markt is Aletta duidelijk: die gaat naar Hapin! Een prachtig initiatief van Aletta en Issaka.

LUISTERTIP | Het langhuis, de voorouders en mensenvlees

In de podcast *Het langhuis, de voorouders en mensenvlees* neemt journalist Jan Maarten Deurvorst je mee naar de Asmat. In hun gemeenschap zijn natuur, onderlinge verbondenheid en voorouderrituelen nauw met elkaar verweven.

Centraal in deze audiodocumentaire staat de ingebruikname van een langhuis. Dat is een bijzonder moment van zang, dans en ritueel. Juist daarin wordt zichtbaar hoe de Asmat de mens niet los zien van de natuur, maar als onderdeel van een grotere kringloop.

Die manier van kijken maakt deze documentaire indringend en waardevol. Ook de dood krijgt daarin een plaats: niet als einde, maar als terugkeer naar de natuur. Juist die cyclische blik op leven en dood maakt deze indringende audiodocumentaire bijzonder om naar te luisteren.

Het langhuis, de voorouders en mensenvlees is te beluisteren in alle podcastapps.

Gefaseerde overstap naar Triodos bank

We zijn stap voor stap bezig met de overgang naar Triodos Bank. In onze vorige nieuwsbrief berichtten we daar al over. Inmiddels gebruikt een groot deel van onze donateurs het nieuwe rekeningnummer. Dank daarvoor. Met dit bericht herinneren we u graag nog eens aan de overstap.

Hapin maakt deze keuze heel bewust. In ons dagelijks werk streven we er naar zo duurzaam en zorgvuldig mogelijk te handelen - met oog voor mensen en natuur, hier én in Papua. Triodos Bank sluit daarbij aan: een bank die transparant werkt en investeert in initiatieven die bijdragen aan een meer groene, sociale en rechtvaardige wereld.

Maakt u zelf een gift over (incidenteel of periodiek)?

Dan kunt u vanaf nu ons Triodos-rekeningnummer gebruiken:
NL66 TRIO 0321 0888 32
t.n.v. Stichting Hulp aan Papua's in Nood, Utrecht.

Gebruikt u nog het Rabobank-nummer?

Geen probleem: uw gift komt nog steeds goed binnen.

Heeft u een machtiging voor (eenmalige) incasso?

Dan hoeft u niets te doen.

Heeft u vragen? Neem gerust contact met op met ons kantoor via info@hapin.nl of 030-2340012.

Triodos **Bank**

Marc Argeloo over **rijkdom, verbondenheid en kwetsbaarheid**

Onlangs vroeg een van onze donateurs ons of we meer konden vertellen over de actuele situatie rond natuur en milieu in Papua. Via dit artikel geven we daar graag gehoor aan. En aan wie zouden we die vraag beter kunnen stellen dan aan onze ambassadeur Marc Argeloo? Marc is ecooloog en natuurhistoricus, fervent vogelaar en actief binnen de natuurbescherming. Zijn fascinatie voor Papua begon in 1993, tijdens een bezoek aan het eiland Waigeo. Sindsdien heeft hij zich verdiept in de unieke natuur van Nieuw-Guinea en in het bijzonder in de paradijsvogels en de relatie van de inwoners van Papua daarmee.

Naast de ongekend culturele rijkdom van Papua, waar meer dan 200 talen, prachtig houtsnijwerk en uitbundige lichaamsversieringen deel van uitmaken, is de natuur op vergelijkbare wijze van een grote diversiteit en schoonheid. Veel culturele uitingen van inwoners van Papua worden gekenmerkt door het gebruik van plant- en diermateriaal uit de directe leefomgeving van de inwoners. Veren, huiden en bladeren zijn daar voorbeelden van.

Papua plaatst de mens wat de natuur betreft voor de ene na de andere verrassing. Duizenden zoogdier-, vogel-, insect-, plant-, en paddenstoelsoorten komen uitsluitend op Nieuw-Guinea voor. Het eiland, en daarmee Papua, is in die zin vergelijkbaar met gebieden als de Amazone in Zuid-Amerika en het Congo Basin in Afrika. Een paar voorbeelden van deze unieke rijkdom zijn de paradijsvogels en de vele buideldiersoorten. Van die laatste zijn door samenwerking tussen de lokale bevolking en wetenschappers recent twee duizenden jaren geleden uitgestorven gewaande soorten in de Vogelkop ontdekt. De lokale bevolking heeft door de duizenden jaren van hun aanwezigheid heen diepgaande kennis, inzichten en een relatie met die natuur opgebouwd, wat een beslissende rol in deze ontdekking heeft gespeeld.

Deze rijkdom staat echter zwaar onder druk. Ontbossing van grote delen van Papua en het in cultuur brengen van moerassen en andere natuurlijke watersystemen eisen hun tol. Daarnaast is jacht op diersoorten voor levensonderhoud de afgelopen tientallen jaren uitgebreid naar jacht voor handelsdoeleinden (trofee, huisdier, voedsel). Deze combinatie van leefgebiedvernietiging en jachtdruk heeft veel soorten uit vele gebieden verdreven. Zo zijn kroonduiven in de omgeving van de grote steden van Papua, zoals Jayapura, Merauke, Manokwari en Sorong een zeldzaamheid geworden. Dat geldt ook voor veel, met name grote kuskussen (buideldieren).

Betekent dat, dat deze soorten op het punt van uitsterven staan, wat regelmatig wordt verkondigd? Dat is gelukkig niet het geval, maar is ook het dilemma. De druk op de natuur van Papua is ongekend hoog, veel te hoog. Tegelijkertijd is de uitgestrektheid van de bossen, de moerassen, maar ook de koraalriffen, groot en zijn veel van deze gebieden dun bevolkt en liggen zij -relatief- afgelegen. Een striktere bescherming, in samenwerking met lokale bevolkingsgroepen, is nodig om ook deze gebieden en de soorten die daar leven een veilige toekomst te bieden.

Een levende Sclater's kroonduif wordt op de markt te koop aangeboden

Gevlekte kuskussen, op de markt aangeboden voor verkoop, laten zien hoe handel extra druk legt op Papua's kwetsbare natuur

